

# הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu  
דרשו ד' ועוזו  
קרן עולמית לחינוך  
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ז טבת תש"פ | דף היומי בבלי: ברכות יא.

דף היומי בהלכה: מסעיף י"ז עד סעיף י"ח.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ה' 'והנה מכל' עד פרק ה' 'בא וראה'.  
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק א משנה ה עד פרק א משנה ז



האב המאושר שפיטר ארבעה מורים פרטיים בתוך חודשיים | מי ישלם את הדלק? - הוויכוח בין רבי יעקב גלינסקי זצ"ל ל'דרייבר' שלו | החתן הצלם והאברך - סיפור מופלא שהתרחש בבית הדין בחולון | 1804

על דא ועל הא

**"מכלול תכניותיו הכבירות של 'דרשו' אופפות  
כאן באולם. המהפכה העולמית מורגשת כאן  
יותר מתמיד, מול הרבבות ש'דרשו' הפך  
את עולמם לנעלה, לרוחני ומרומם..."**



"יהודים של דרשו" | הרב יעקב רוזנשטיין

שכמותו לא נהיה, בזכותם ייצל העולם ותבוא גאולה לעם שהקדים נעשה לנשמע.

העין מתקשה להכיל, אלפים מתרוממים ומזמרים בקול אדיר, המעמד עצמו מרים אותנו כביכול מהכסא להריע, והנפש נעלית, בהתאסף ראשי עם בהכנס מרנן ורבנן שרי התורה וגדולי החסידות, שבאו להוקיר את בני החיל, שוחרי התורה אשר למדוה ואף שיננו ש"ס בבלי כמונח בקופסא, אשרי עין ראתה זאת.

ובשעה שהמילים המרטיטות נאמרות, "הדרן עלך תינוקות וסליקא לן מסכתא נידה", הלב פועם, והרגש חוצה כל גבול ושיעור, ברגע ההיסטורי הזה אנו נזכרים במילותיו האלמותיות של מהר"ם שפירא בסיום הש"ס הראשון, כאשר ישובו כל אותם תינוקות שנשבו, אז סליקא לן טומאת הגלות.

בראותנו יהודים מכל רחבי הארץ והעולם שעשו מאמצים עליונים להביא את ילדיהם למעמדים, נושאים אותם על כפיים למעמד ולמערך השידור המשוכלל ברחבי תבל, מרגישים אנו בחוש כי אדרבא, בזכות תינוקות אלו ילדי ישראל הרכים שהרגע הנעלה נחקק בהם לעד, בזכות הסיום המרום של תלמוד בבלי, אז יגדלו הם אחרת, הרגע הזה יפעם בהם לעולם.

בחופץ יהום הסער, סופת גשמים בחוצות עיר עבריה שלעתים מתכחשת לכור מחצבתה, ובפנים אנו נמצאים כבעולם אחר, עולם מדהים ונעלה, עולם שבו התורה ולומדיה בראש, הם לבד.

היציעים גדושים עד להתפקע, מאות ואלפים של גדודי תלמידי חכמים, חסידים ואנשי מעשה, יודעי דת ודין, כאן בערב הזה נכחו גיבורי החיל, אנשי המעלה, המסיימים והיודעים, רבבות אלפי ישראל שסיימו את תלמודם ונבחנו עליו, הש"ס עצמו מצוי כאן באלפי לבבות הולמים.

הרגש אופף כאן שערם והיכולות מקצה אל קצה, כאן במעמד הזה חברו אלפי שלוחי ישראל מכל העולם למרכזי שבשבעת המעמדות, הסיום העולמי כאן בארץ ישראל, המקום שעניי כל העם אליו מרחבי תבל ומלואה.

בשעה שהתזמורת והמקהלה שפרוסים כאן לאורך האופק, מרעימות בזמר, "בזכות התורה ולומדיה ייצל העולם, בזכות שושנה זו ייצל הפרדס", הדמע חומק מן העין למראה אלפי אלפים של יהודים כשרים, מן תלמידי החכמים ועד לקובעי תלמוד תורה באשר הם, כולם כאחד נשלבים ללימוד הזכות

לכל נשכח שלאנשים כאן אין זמן, אנשים אלו כבר באמצע לשנן כמה דפים שלמדו מתחילת המחזור הנוכחי לפני מספר ימים.. בעוד מספר שבועות כבר יש להם מבחן חדש, ובעוד חודש וחצי עוד אחד שכולל גם חומר קודם, הש"ס החדש כבר נמצא כאן בדפיו הראשונים בתוככי אלפי נפשות נעלות.

מכלול תכניותיו הכבירות של דרשו אופפות כאן באולם, המהפכה העולמית מורגשת כאן יותר מתמיד, כאן מול רבבות שדרשו הפך אות עולמם לנעלה, לרוחני ומרומם, רבבות יהודים שחלקם נראים רגילים כביכול, והם יהודים של ש"ס, יהודים של הלכה, יהודים של תורה בשלל דרכיה, הם הם, יהודים של דרשו.

המהפכה הגדולה אותה חולל דרשו במחצית היובל של פועלו הגדול, בלתי ניתנת לאומדן ושיעור, רואים אנו מאות תלמידי חכמים שיושבים כאן כבוד בהיותם מגידי שיעורים של הדף היומי בהלכה, מאות שמראים את הדרך לרבבות אלפי ישראל בלימוד ההלכה, הדרך ילכו בה, אלפי אלפים של נבחני הש"ס, הדבר בלתי נתפס, יהודים כמונו לכל נושא ועניין, שברגע זה הם "ש"ס אידען", יהודים של ש"ס, יהודים של אלפי דפים, יהודים שביצעו פרויקט שנראה בלתי אפשרי.

למי הדבר אינו קורץ? אולי בפעם הבאה נהיה גם אנחנו שם כך, בעצם בטוח שכך נהיה.

## הסיפור היומי

**שקט השתרר בבית הדין והכל חיכו לשמוע את תגובתו של החתן. אך לתדהמתם הרבה, החתן נעמד ואמר: "איני מוכן לזוטר, לא אשלם לו אפילו לא שקל נוסף!" באותו רגע קם אברך שנכח בדיון, והפתיע את הנוכחים...**



### כוחו של ויתור - מעשה שאירע בבית הדין בחולון

יקר, הרי החתונה כבר היתה, וכעת אתה יוצא לחיים חדשים עם כלתך. הצעתי היא לך שתוותר לצלם ותשלם לו את כל הסכום שקבעתם ביניכם על עבודתו, וכך בוודאי תזכה לחיים טובים עם רעייתך. אם תשאיר את הצלם עם צער וקפידא, הדבר לא יוסיף לכם".

אב בית הדין לא הסתפק בכך ואמר לו: "ראה, אם תוותר לצלם ותשלם לו את כל הסכום, אני אברך אותך בנוכחות הדיינים שתזכה עוד השנה לפרי בטן".

שקט השתרר בבית הדין והכל חיכו לשמוע את תגובתו של החתן. אך לתדהמתם הרבה, החתן נעמד לעיני כולם ואמר: "איני מוכן לזוטר לו, לא אשלם לו שקל נוסף על העוול, שנגרם לי".

כל הנוכחים בבית הדין היו המומים. לא בכל יום נשמעת פניה נרגשת מאב בית הדין אל אחד הצדדים בתוספת ברכה כי אם יוותר ולא יעמוד על דעתו, הוא יזכה לפרי בטן, ואם זה לא מספיק, הוא מסרב לקבל את הברכה.

באותו הזמן, נכח באולם בית הדין אברך שהגיע על מנת להתלמד כיצד נעשה דין תורה, ומיד כששמע את פנייתו של אב בית הדין לחתן, הוא התרגש מאוד ואמר: "כבוד אב בית הדין, אני מוכן לשלם לצלם את כל תוספת התשלום שמגיעה לו מהחתן, ובתמורה לכך אני מבקש שהברכה של הרב לפרי בטן תחול על אחותי הנשואה כבר מזה עשר שנים ולא זכתה לילדים".

החתן, ששמע באותו רגע את בקשתו של אותו אברך מתלמד, הבין כי ברכתו של אב בית הדין אינה ברכה פשוטה, אלא שווה הרבה. הוא מיד חזר בו והכריז: "אני חוזר ב'! אני מסכים לדברי

הלן סיפור מדהים ומרגש, המעובד מתוך ביטאון 'קול ברמה' - ויש בו כדי ללמדנו מהו כוחו של ויתור ולמה זוכה האדם המוותר.

הסיפור אירע בבית-הדין בעיר חולון. אל בית הדין הגיעו לדין תורה חתן טרי, והצלם שצילם את חתונתו. הצלם הגיע לתבוע את החתן, מפני שלאחר שצילם והסריט את החתונה, החתן לא היה מוכן לשלם את כל הסכום שנקבע מראש.

החתן מצד שני טען, שאין הוא מוכן לשלם את כל הסכום שנקבע עם הצלם, מפני שהצלם לא עשה את עבודתו כראוי, ומדוע? רבנים חשובים רבים הגיעו לחתונה ולא צולמו, ולכן אין לחתן מזכרת מנוכחותם בחתונה, והדבר מצער אותו מאוד ועל כן אינו מוכן לשלם לצלם את כל הסכום, שכן הוא לא עשה את עבודתו נאמנה.

הצלם, טען מנגד, כי השתדל לעשות את הנדרש ממנו, אך הסיבה שלא הספיק לצלם את כל הרבנים החשובים שהגיעו לחתונה, היא מפני שהרבנים הגיעו לדקות ספורות והתערבבו בקהל הרב שנכח בחתונה, לכן הוא לא הספיק להגיע לכולם ולצלם בטרם אותם לפני שעזבו את החתונה.

בית הדין שמע את הטענות והחל לדון ולחקור בצדדי הדין על פי כללי התורה. לאחר שבדקו את כל הצדדים, נשאר בית הדין בספק: מצד אחד החתן לא קיבל את העבודה כפי שדרש וציפה, מצד שני הצלם עשה כל אשר ביכולתו, על כן, מחוסר ראיות נשאר בית הדין בספק.

מכיוון שכך, פנה אב בית הדין אל החתן ואמר לו: "ראה חתן

גם את האברך המתלמד שמסר נפשו והיה מוכן לשלם לצלם את הכסף ובלבד שיזכה בפרי בטן, אני אברך שתזכה אחותו עוד השנה לפרי בטן, בריא ושלם."

הכל היו מרוצים מהפשרה, החתן כתב מיד צ'ק לצלם ונפרד ממנו בידידות, ואב בית הדין עמד בנוכחות הדיינים ובירך את החתן ואת אחותו של האברך, שיזכו עוד השנה להתבשר בבשרות טובות.

באותה שנה נפקדה הכלה אשת החתן בבת, וכמוה נפקדה אחותו של האברך אף היא באותה שנה בבת בריאה ושלמה, אחר עשר שנים! של ציפייה ארוכה וקשה לפרי בטן.

(פניני עין חמד ויחי תש"פ)

כבוד אב בית הדין ומוכן לשלם לצלם את כל המגיע לו ברגע זה, ובלבד שכבוד אב בית הדין יברך אותי ואת כלתי בפרי בטן".

"זה כבר מאוחר מדי", השיב אב בית הדין לחתן, "לאחר שלא הסכמת להצעה, גילית שאינך באמת מעוניין בכך, ולכן איני מוכן לעשות איתך עסקה זו".

החתן לא רצה לוותר על אותה הברכה והחל ממש להתחנן על נפשו: "לא, לא, אני באמת מוותר לו" אמר, וכדי להראות שהוא מתכוון לכך, הוציא מיד מכיסו צ'ק כדי לשלם לצלם, "ובלבד שייתן לי הרב את ברכתו היקרה".

אב בית הדין שתק כמה רגעים והרהר מעט. "אתה, החתן תשלם לו את הסכום, ואני אברך אותך שתזכה לפרי בטן. אך

## סגולות וישועות

**החיילים התכוננו כבר לאפשר לערבי להיכנס לתוך רצועת עזה. ואז קרה משהו. מפקד המחסום שניצב מאחורי הרכב בדק את שלדתו, התקרב אל הנהג הערבי בפנים מאיימות ואמר לו: "תגיד לי, הרכב הזה הוא שלך?!"...**



### הגרי"י זילברשטיין שליט"א בסיפור נפלא על שכר מצווה שמקבל האדם כבר בחייו

השאלה, מצביע על המסמכים: "הנה, תסתכל מה כתוב כאן", הוא מגיב.

והמפקד אינו מרפה: "אם לא תודה בזה הרגע שהרכב הזה גנוב, אני אוכיח לך זאת שחור על גבי לבן, ואז העונש שלך יהיה הרבה יותר גדול. מאיפה גנבת את המכונית הזו?!"...

בטחוננו העצמי של הערבי התמסס קמעה, ולא עברו עוד דקה-שתיים והוא הודה שגנב את המכונית מהישוב מעלה אדומים. ניגשו החיילים אל המפקד ואמרו לו: "הנביא אתה, או בן נביא? מהיכן ידעת שהוא גנב את האוטו, הרי המסמכים שידרו אמינות מליאה, ואי אפשר היה לראות בהם כל רמז לזיוף!".

במקום להשיב, קרא הקצין לחייליו וביקש מהם ללכת אל מאחורי הרכב, ולהביט ב'סטיקר' המודבק על ה'פגוש' הגדול והיוקרתי של הרכב החדש. החיילים ראו, ופרצו בצחוק. גם הם הבינו עתה מהיכן תפס מפקדם שהרכב גנוב.

מה היה כתוב שם, ב'סטיקר'? רק שלוש מילים. "אין עוד מלבדו"... לא צריך להיות מפקד צבאי במחסום ארוז כדי לדעת שערבי לא ידביק על מכוניתו 'סטיקר' מעין זה, ולאחר שגנב את המכונית, הוא פשוט שכח להוריד את הסטיקר...

בכך עוד לא תם הסיפור. אולי אפילו לא התחיל. משהתקשרו החיילים לבעל הרכב והודיעו לו שיבוא לקחת את רכבו, וסיפרו לו כיצד גילו שהרכב גנוב, התרגש האיש עד לדמעות ואמר: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים!..." עד מהרה התברר שה'אחראים' לגילוי של הרכב הם פעילי התשובה של אחת

לפנינו סיפור נפלא, ממנו אפשר ללמוד על השכר שמקבל האדם בחייו על שמירת המצוות, וכפי שכותב רבינו בחיי בפרשת ויחי: "שכל המשתדל במצוות לעשותם, יש לו שכר גדול; אם בחייו - פעולתו הטובה תביא פריה ממרחק, ואם במותו - שכרו אתו..."

מחסום ארוז, סמוך לגבול רצועת עזה. אנשי החוק המוצבים במחסום יודעים, שכאשר מתקרבת למחסום מכונית הנהוגה על ידי ערבי, יש לעוצרה ולבדוק את מסמכיה, ולוודא שלא מדובר ברכב שנגנב זה עתה מיהודי תושב ארץ ישראל והגנב הערבי מתכוון להכניס את המכונית לעזה, משם לא ניתן כבר להחזיר את הרכב. הבדיקה העיקרית מתבצעת באמצעות בדיקת אמינותם של מסמכי הרכב. החיילים משקיעים מאמצים על מנת לוודא שהמסמכים אינם מזויפים.

במקרה שלפנינו, התקרבה למחסום ארוז מכונית חדשה, נוצצת, שהיתה נהוגה בידי ערבי. החיילים נכנסו לכוננות, עצרו את הרכב ודרשו מהנהג הערבי להציג מסמכים. הלה ציית לדרישה, הוציא את המסמכים, ועל פי כל הבדיקות נראה היה שהמסמכים אמינים והמכונית היא אכן בבעלותו של הערבי, שעל פי נתוני המסמכים רכש אותה לפני זמן קצר במרכזה של ארץ ישראל.

החיילים התכוננו כבר לאפשר לערבי להיכנס לתוך רצועת עזה. ועכשיו קרה משהו. מפקד המחסום שניצב מאחורי הרכב בדק את שלדתו, התקרב אל הנהג הערבי בפנים מאיימות ואמר לו: "תגיד לי, הרכב הזה הוא שלך?!"... והערבי, כאינו מבין את

הסטיקר הודבק על הפגוש, ומחצית השעה לאחר מכן, כשהחנה הנהג את מכוניתו ליד ביתו, נגנבה המכונית...

הנהג הגיע, כולו מזועזע, להיכל הישיבה, ניגש אל הגר"י סופר ואמר בחצי-התרסה: "נו, אתם רואים, ביקשתם להדביק את הסטיקר, ואני הסכמתי, ועכשיו הרכב נגנב; זו תורה זו שכרה?!" ראש הישיבה שמע את הדברים, ואמר לבעל הרכב שדבריו אינם צודקים, ומי שתלה על רכבו סטיקר 'אין עוד מלבדו', בוודאי לא יינזק בשל כך. "מה שברור, שהדבר היחיד שביכולתי לעשות בנידון, הוא לאסוף כמה בחורים ולומר פרקי תהלים על מנת שהרכב ימצא במהרה"..." ואכן לא עברה שעה-שעתיים והנהג מקבל את הטלפון מ'מחסום ארז', ומתבשר שרכבו אותה, רק בגלל הסטיקר שהיה על הפגוש האחורי...

וכיצד הגיב עתה הנהג המאוסר: "עכשיו נוכחתי לדעת ש'אין עוד מלבדו', ואי אפשר לסמוך על אף אחד אחר אלא על השם יתברך, הכל-יכול". התקיימו בו, בנהג זה, דבריו של רבינו בחיי "שכל המשתדל במצוות לעשותם, יהיה לו שכר גדול מכך, ופעולתו הטובה תביא פריה ממרחק" וכו'. הסכמתו להדבקת הסטיקר, ופרקי התהלים שנאמרו בישיבה, הביאו את המכונית ממרחק... (ע"פ 'ברכי נפשי', הובא בגיליון 'טוב לחסות בה' ויחי תש"פ)

הישיבות המפורסמות לבעלי תשובה, ישיבת 'כף החיים' בראשות הגר"י סופר שליט"א, המקיימים פעילות עניפה בישוב מעלה אדומים שליד ירושלים.

פעילים אלה זכו להחזיר בתשובה רבים מתושבי המקום, תוך שהם מוכיחים לכולם בדרכי נועם את מתיקות התורה. משהגיעו לבעל הרכב הנ"ל, סירב האיש לשמוע את דברי הפעילים ולא רצה לשמוע מילה וחצי-מילה בענייני תשובה. שעות מספר לפני כן הוא רכש מכונית יוקרתית חדשה, וליבו היה נתון כל-כולו בצבעה המטאלי של המכונית, במושבים המרופדים ובאיבזור המשוכלל שלה. מה לו ולתשובה...

פעילי הישיבה יודעים מזה-כבר שאי אפשר להכריח אף יהודי לחזור בתשובה. אם הוא אינו מתעורר מהדברים המושמעים באוזניו, ועל אחת כמה וכמה כשהוא נוקט בגילויי-התנגדות וסירוב, צריך להיפרד ממנו בשלום ובנחת, ולהמתין לשעת-כושר אחרת. וכך עשו תלמידי הישיבה.

אבל, לפני שנפרדו מהאיש, שאלו אותו אם יהיה אכפת לו שידביקו על פגוש-מכוניתו, שנרכשה זה-עתה, את הסטיקר עם המילים 'אין עוד מלבדו'. האיש הרהר לרגע, ולמרבה הפלא השיב בחיוב. "כן, אני מוכן שתדביקו את הסטיקר הזה על הפגוש", אמר.

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

## מדוע מברכים שתי ברכות בברכת התורה?



ברכות דף יא

### "הלכך לימרינהו לכולהו"

אבי הבן את אותו אדם, הוא מודה לו בשנית על המתנה היפה והנהדרת, כי בדק אותה ומצא שאכן היא נהדרת ונפלאה. כך גם בברכת התורה. תחילה אנו מודים על המתנה היפה, אולם אח"כ, לאחר שטעמנו את הטעם הנפלא של התורה, שהיא 'חיי עולם נטע בתוכנו' - אנו מודים שנית. ודבר זה שייך רק בתורה לאחר שטעמנו מנופת צופה.

(חשוקי חמד)

הגאון ר' שמחה וסרמן זצ"ל נשאל למה בקריאת התורה מברכים לפניה ולאחריה, משא"כ בשאר מצוות. והשיב על כך במשל: מעשה באדם שהוזמן לשמחת בר מצוה. הוא הגיע לשמחה והביא עמו מתנה יפה ונתנה לנער הבר מצוה. בלילה, לאחר שהאורחים עזבו את האולם, החלו אבי הבן וחתן המצוות לבדוק את המתנות ולבחון את ערכן, והנה רואים הם שהאדם הזה הביא סט יפה של משניות, מתנה יקרה שערכה רב. למחרת, כשפוגש

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל  
שלח מייל: [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)



# "אנו מרגישים שתפילותינו נתקעות אי שם ברקיע ואינן מגיעות למעלה. אנו מתפללים ומתחננים ואיננו נענים! - קראתי בכאב. הת"ח התבונן רגע בספר שלפניו, ספר חסידים לרבי יהודה החסיד, ואמר לי: תראה איזו השגחה פרטית!..."



## מונולוג מרטיט מפיו של בעל המעשה

סתם בהמה, כי אם אביך מוכן לגדל אותך, אז אתה בהמה גסה, כמו שלמדנו השבוע (ב"ק עט:): 'אין מגדלים בהמה דקה, אבל מגדלים בהמה גסה'..."

הבחור שלי שתק. מה היה לו לענות? הוא חזר הביתה וסיפר לי על העלבון הנורא הזה. כאן נשברתי. כל כך הרבה אני משקיע. כל כך הרבה משלם, מתאמץ, ממש כורע תחת הנטל של הכספים ושל כאב הלב, וזאת התוצאה? שמכריזים ברבים על בני כבהמה? למחרת, ב"ג באדר, החלטתי לקיים מה שאמרו חז"ל, שמי שיש לו צרה, ילך אצל חכם שיבקש עליו רחמים. השליח ציבור בבית הכנסת שאני מתפלל בו, הוא תלמיד חכם עצום. בגלל היותו בשנת אבל על אביו, הוא מתפלל אצלנו יום יום לפני העמוד, ואחרי התפילה הוא יושב ולומד סדר מיוחד לעילוי נשמת אביו. אחרי הסליחות של תענית אסתר, ניגשתי אליו ושפכתי את לבי. סיפרתי לו על הניסיון שאנו עוברים בבית, ועל ההשתדלויות העצומות שאנו עושים למען צאצאינו היקרים.

סיפרתי על נסיעה מיוחדת לקברי אבות, שאני ואשתי ערכנו במיוחד. היינו בפולין ב"ג מנחם אב תשע"ח לרגל יומא דהילולא של סבי הקדוש הרה"ק נתן נטע שפירא בעל מגלה עמוקות, שבני שיחיו הם נכדים בן אחר בן, ובציונו של הסבא של אשתי, הרמ"א ז"ע. כמה התחננו וכמה העתרנו, ואנו מרגישים שתפילותינו נתקעות אי שם ברקיע ואינן מגיעות למעלה. אנו מתפללים ומתחננים ואיננו נענים. "ואחרי כל זה קוראים לבן שלי 'בהמה', קראתי בכאב כזה, שפלא שקירות בית המדרש לא הזדעזעו.

הת"ח השתתף בצערי, הכאב שלי נשקף מעיניו. הוא התבונן רגע בספר שלפניו, ספר חסידים לרבי יהודה החסיד, ואמר לי - "תראה איזו השגחה פרטית! אני לומד את הספר לע"נ אבי ז"ל מדי יום. ובדיוק עכשיו אני עוסק בסעיף שעונה על שאלתך! תראה מה כתב רבי יהודה החסיד לפני 850 שנה בסעיף תקנג: יש מתפלל ונענה ויש מתפלל ואינו נענה, והטעם, לפי שצער חברו ועלבון של חברו אינו מעלה על ליבו של מתפלל זה, כי היה לו לחשוב, אם הייתי מצטער בצער החבר, הייתי מתפלל עליו, וכתביב "ואהבת לרעך כמוך", ומאחר שאינו מצטער בצער הצדיק, לא יתכן שיהיה נענה, כי המרחם ירוחם. ואם אין מצטער בצער חברו, מה בין זה לבהמה שאינה חוששת בצער חברתה".

עודני עומד ושומע את הדברים הנפלאים, והנה אני נזכר

לפעמים אני שומע חברים מדברים על כך שהבן שלהם צריך מורה פרטי. "זה לא פשוט", מספר לי חבר, "זה עולה הון תועפות, וחוף מזה צריך הרבה תפילות שההשתדלות תעזור".

אני מהנהן לו בהשתתפות. מה הוא יודע, החבר הזה. בן אחד שלו צריך מורה פרטי, והוא נבהל... לי יש ארבעה בנים. טובים, נחמדים, מוכשרים. את האלף-בית הם קלטו מצוין. בחיידר הם הבינו הכל, והצליחו במבחנים. לאט לאט הכיוון התחלף. הצינונים במבחנים התחילו לרדת, הקליטה וההבנה נעלמו ברגע שהם פתחו דף גמרא. הכל נעשה קשה וכבד. בשביל בני, לקרוא שורה בגמרא היה טיפוס קשה ומעיף, שבסופו רואים את התהום. הייתי עומד ומתפלץ. המורה הפרטי, ששילמתי לו טבין ותקילין, היה מסופק מאד. הוא טען שהוא משתדל, באמת משתדל, אבל הוא לא יכול לשנות את המוח של התלמיד מבפנים. וזה לא בן אחד, ולא שניים. ארבעה! בארבעה בנים דיברה תורה, ואצלי כולם כמו התם ושאינו יודע לשאול.

מה לא עשינו. כמה תפילות וכמה תחנונים, כמה צדקות וסגולות, דמעות ובכיות. הצער שהיה מנת חלקנו אינו ניתן לשיעור כלל, והלא עמלנו אלו הבנים! כל כך משקיעים בהם ומתאמצים בשבילם. מה מלמלה האמא כאשר קמה אל התינוקות בלילות, על מה התפללנו כששן ראשונה יצאה, במה התנחמנו כששבוע שלם שהה הילד בבית עם חום גבוה, ומה מחזיק את האמא העמלה כשהיא שולחת את בניה ללמוד אצל בית רבן, מציידת אותם בכריך מלא אהבה ובלחישה חמה ורותחת? גדלים הנערים האלה, אשר אליהם התפללנו, והנה, לא פיללנו. אפשר להשלים עם זה שהבן שלך לא השפיץ של הישיבה, אבל אי אפשר להשלים עם זה שהוא בינוני עד חלש, כשאתה יודע שפעם היה אחרת, והמלמדים בגיל הצעיר צפו לו עתיד מזהיר... וזה לא בן אחד. אלו ארבעה! הרגשנו שקיר של ברזל מפסיק בין תפילותינו לבין כיסא הכבוד. הן לא מגיעות לשם.

בערב פורים תשע"ט השתתף הבחור שלי שבישיבה קטנה בהכנות לקראת מסיבת פורים בשיעור שלו. הבחור שלי, שבכל מה שקשור לרעיונות ותכניות הראש שלו עובד יפה, אמר את דעתו, אלא שאז השתיק אותו אחד החברים. לא סתם, אלא בקול רעש גדול, וכך אמר לו אותו חכם: "מה אתה מתערב? יש לך דעה של בהמה! מי שאל אותך בכלל? ושתדע לך, שאתה לא

משלוח מנות כבר קיימת, ואחר כך החלטתי לקיים גם מתנות לאביונים בהידור רב, לשמח את השכנים בחדר הנוסף ויהי מה. על החלק הזה אל תשאלו אותי מאיפה היה לי כסף. זה כמו שלא תשאלו מאיפה היה לי כסף לשלם לארבעה מורים פרטיים במשך שנים. תאמינו לי שהרבה יותר זול לבנות לשכן חדר, מאשר לפרנס ארבעה מורים.

החלטתי שאני לוקח את העניין על עצמי. לשכן סיפרתי שמצאתי נדיב לב שמהדר במתן בסתר וישלם את הרחבת החדר למשפחתו הברוכה. אני מכיר קבלן מנוסה ומומחה, וכך, כמה ימים אחרי פורים כבר התחילו עבודות הבניה אצל השכן. רק דבר אחד ביקשתי ממנו: הנדיב אמר, שהוא רוצה לתרום את החדר, בתנאי שתתפלל על צאצאיו שיחיו שיצליחו בלימודים! מחיר כזה אין כל בעיה לשכני הצדיק לשלם.

בפסח היתה שמחתם של שכניי שלמה. הם חגגו את המועד בתוך בית מרווח ומשופץ. אפילו את המזווה המהודרת שבפתחו של החדר נתתי לו, כדי שהנתינה תהיה למהדרין מן המהדרין. אז עוד לא יכולנו לשער איזו תועלת תגיע לנו. תקשיבו טוב: בזמן הקיץ שאחרי פסח ראינו אצל הבנים שיפור עצום משבוע לשבוע. תוך חודשיים שלחנו את המורים הפרטיים לדרכם, ועד סוף הזמן הפכו בניי לבחורים הטובים ביותר בכיתה! בתשע"ט נעו הציונים של הילדים בין חמשים לשישים אחוז, ועכשיו, בתש"פ, הציונים שלהם הם בין תשעים למאה אחוז, בתוספת הערות של התפעלות מצד הבוחנים. במקום שילמדו אותם, הם מלמדים אחרים. הבחורים שלי נעשו לחברותות המבוקשות ביותר.

אנחנו מרגישים שנשברו המחיצות וכל התפילות והתחנונים והדמעות שהשקענו כל השנים, עולים סוף סוף בבת אחת למעלה. זכינו לקיים בהידור אשרי משכיל אל דל ונתקיים ערבותו של דוד המלך ביום רעה ימלטהו ה' (תהילים מ"א). העננים הכבדים והשחורים שכיסו את שמי חיינו מורידים גשמים, גשמי ברכה וטללי תחיה, הנוף החדש והאושר הזה שווה יותר מבניה של חדר, פי מאות ואלפים.

שיהיה לכולנו נחת מכל צאצאינו!

(גיליון 'השגחה פרטית')

במשהו חשוב. ניגשתי ללוח שנה עם תאריכי הפטירה של גדולי ישראל, והתברר כי זיכרוני אינו מטעה אותי. אכן, היום, י"ג באדר, הוא יום ההילולא של רבי יהודה החסיד! דבריו הקדושים נגלו לי ביום הזיכרון שלו, ובוודאי יש להם משנה תוקף! אין זה כי אם מסר ישיר משמים. עלי לבדוק, צערו של מי לא נגע ללב, ומי הוא אשר אטמתי את אזני לשמע זעקתו.

חזרתי הביתה, וסיפרתי לאשתי על שיחתי עם הת"ח, ועל הגילוי המופלא של רבי יהודה החסיד. היא שקעה בהרהורים ואחרי כמה דקות אמרה: "נראה לי שאני יודעת למה הכוונה. לפני שמונה שנים דפק אצלנו בדלת השכן הצדיק שלנו. הוא ביקש לסגור את החצר שלו ולבנות לו חדר. יש לו עשרה ילדים והוא מצטופף אתם בשניים וחצי חדרים. זוכר שלא הסכמנו לכך? אמרנו שזה יפריע את הנוף, מצאנו עוד כמה תירוצים, ועד היום הוא ממשיך להצטופף בדירה קטנה. הוא מקיים את הכתוב וצדיק באמונתו יחיה שגם זו לטובה, והוא לא חזר על בקשתו פעם נוספת, ונשאר ידידנו. וזה אחרי שאנחנו את שלנו כן הרחבנו. אנחנו גרים בדירה מרווחת ונעימה. לא הרגשנו את הצער שלו, ולא חשבנו על ההתמודדות שלו. יש לי הרגשה שהעניין קשור לזה. תגיד לי אתה, מה יש לנו מכל הנוף והאור, אם הלב שלנו חשוך? אם אין לנו יום ולילה, ואנחנו מסתובבים כאובי לב ועגומי נפש?"

התרוממתי בבת אחת, ואמרתי: זה העניין! אנחנו נעשה מעשה, והישועה בוא תבוא. דבר ראשון מכינים לשכנים משלוח מנות מפואר. פאר וכבוד נותנים לשמו! בפורים הבאתי את המשלוח המרשים לביתו של השכן. הוא התרגש והתפעל, וכמובן שאל "מה יום מיומיים?" סיפרתי לו שאשתי ואני עשינו חשבון נפש, ונזכרנו שלפני שמונה שנים הוא ביקש מאתנו לבנות. אנו מצטערים מאד שלא אפשרנו לו זאת, ולהווי ידוע שאנחנו נותנים את הסכמתנו, והוא יכול לבנות ברגע זה, והטוב בעיניך עשה!

אבל השכן הצדיק נענה ברוגע: "הכל לטובה. הסתדרנו עד היום ונמשיך להסתדר. בשעתו הזדמן לי סכום כסף גדול ויכולתי לערוך שיפוצים, אבל מאז כבר אכלנו את הכסף. אין לי אפשרות לבנות עכשיו". ונפרדנו בשמחה באיחולי פורים שמח.

# חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.  
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...  
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

# הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.



## הרכבת הגיעה לתחנתה הסופית בוורשה. אחד הנוסעים ירד מקרון הבהמות ומזודתו בידו, כשהוא מעוה את פניו בסלידה. ואז הסיר את הסדין הארוך שלבש, וחליפה מהודרת התגלתה תחתיו...

ה'תרגיל' שעשה הברון רוטשילד לשוודים, הוויכוח שלא היה בין רבי יעקב גלינסקי זצ"ל ל'דרייבר' שלו בארה"ב, ואיך כל זה קשור לחייהם של לומדי תורה בעולם הזה...

אינו חייב. ואני אומר, מהיכן יש לי כסף, מהתמיכות של התורמים. והם תורמים לתורה, לא לדלק למכונתו! איש עקרונות אתה, נכון שאני צודק? לא, אל תענה מיד. שהוא לא יחשוב שפסקת לחובתו בלי מחשבה. תעיין בדבר, ותפסוק.

שניהם הביטו בי בפליאה. ה'דרייבר', שלא ביקש הוצאות הדלק, והמארח, שפסק פסקו: "ודאי שהוא צודק! התרומות שנתנו לך נתנו בזכותו. צדיק הוא, שאינו תובע אחוזים ואינו מבקש שכר. הדלק, ודאי מגיע לך!" זה הצדק? שאלתי. זה הצדק, וזה הישר! ענה נחרצות. אם לא יהיה לו דלק, איך יוכל להמשיך ולהסיע אותך?!

גם אני חשבתי כך, הפתעתי אותו. אפשר לקבל מסכת ברכות?... מצחו התקדר, התחיל לחשוד. פתחתי בסוף פרק שני. הקראתי: "שמעו אלי אבירי לב [לטובה. אשר אמצתם לבכם ודבקתם בי (רש"י)] הרחוקים מצדקה" (ישעיה מו, יב). שכל העולם כלו נזון בזכותם, והם אפילו בזכות עצמם אינם נזונים. שבכל יום יוצאת בת קול מהר חורב ואומרת: כל העולם כלו נזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת!... אמרתי: אמת, שאתה עמל ואתה מרויח - אבל לומדי התורה הם ה'דרייבר', בזכותם אתה מרויח - ואינם תובעים ממך אחוזים, גם לא שכר. תן להם את ה'דלק', כדי להמשיך ולסייע לך, ולכל העולם!

נצחתי, הודה, ותרם בעין יפה. אבל, אמר, איני מבין: אם כל העולם נזון בזכותם, מדוע נגזר עליהם להסתפק בקב חרובים?!... הו, זו שאלה טובה. התשובה עליה כתובה בפרשת השבוע [ויחי] ונסביר אותה בסיפור:

בווינה, בירת הממלכה האוסטרו הונגרית התגורר הגביר האדיר שמעון רוטשילד. אביו, שלמה מאיר, מימן הקמת מסילת הברזל מווינה, צפונה לוורשה ומערבה לגרמניה. תדירות הנסיעה, פעמיים בשבוע, מי נסע מארץ לארץ באותם ימים. גם מחיר הנסיעה לא היה זול.

יום אחד הגיע מברק, שרשת בתי עסק בפולין עומדת בפני פשיטת רגל ואפשר לקנות את הסחורה בחצי המחיר ואף בפחות, אך בתנאי אחד: התשלום במזומנים. רוטשילד החליט לנסוע ולנצל את ההזדמנות. אבל לסוד היה שותף, פקיד המברקה. בעד

סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: הגעתי לארצות הברית, להתרים למוסדות התורה. להיכן אפנה, מי ומי בנותנים? יש יהודים טובים שנחלצים לעזור ולסייע. מכירים את כולם, את אורחם ושיגם, מסייעים אותך ואף מדריכים ומזהירים: פלוני חסיד נלהב, 'תקנה' אותו ב'ווארט' של רבו. פלוני תלמיד של המשגיח, ראוי לצטט משהו מספרו. זה אוהב אמרה על פרשת השבוע וזה חקירה מהדף היומי. ובאמת, עצותיו של ה'דרייבר' היו שוות זהב, פשוטו כמשמעו.

שאלתי אודות גביר פלוני, אולי כדאי לפנות אליו. אמר לי לשון הרע לתועלת: אינו נותן פרוטה להחזקת תורה. בקי הוא בפרקי אבות, ויצטט באזניך את המשנה על "כל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עוון" (אבות פ"ב מ"ב), ו"יפה תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עוון" (שם), ו"כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחי צער תחיה" (אבות פ"ו מ"ד)...

אמרתי: בוא ננסה, אבל בתנאי אחד - שאתה בא אתי, אינך נשאר ברכב. הוא תמה לפשר התנאי. מה יש שלו לעשות שם, לראות בבזיוני, איך משיבים פני ריקם? אבל הסכים, ועלינו. הגביר קיבל פנינו בכבוד, שמע והתענין, אבל הבהיר: זה עקרון אצלו. מי שטרח, יאכל. מי שלא טרח, מה יאכל. אין הוא מפרנס אוכלי לחם חסד. הלל הזקן היה חוטב עצים, רבי יוחנן סנדלר ורבי יצחק נפת. רש"י סחר ביינות, הרמב"ם והרמב"ן היו רופאים. ה"חפץ חיים" עזר לאשתו בחנות ולרבי מנחם זעמבא היתה חנות לפרזול. הרש"ש היה בנקאי, ורבי אפרים זלמן מרגליות סוחר. גם ה"חיי אדם" עסק במסחר, וליעב"ץ היה בית דפוס. הכין שעורי בית... לא תשבע האוזן לשמוע. לא ידע שהתכוננתי לך.

אמרתי: אני שמח לשמוע שאתה איש עקרונות. למי שמגיע מגיע, למי שלא לא. אז אולי תשפוט ביני לבין ה'דרייבר' שיושב פה. הוא הביט בסקרנות, וגם ה'דרייבר' הופתע. לא ידע שיש בינינו סכסוך. אמרתי: אני אוסף כסף להחזקת תורה, ואנשים תורמים בידיעה שכספם קודש למטרה הנעלה. ה'דרייבר' גם הוא מוקיר תורה ומסיע אותי בהתנדבות, אבל ביקש שאחזיר לו לפחות את הוצאות הדלק. מילא, אינו מרויח, תורם מזמנו. אבל להפסיד,

פניו בסלידה. הסיר את הסדין הארוך שלבש, וחליפה מהודרת התגלתה תחתיו. עצר כרכרה ונקב בשמו של מלון פאר. שם יתרחץ וישלוף ממזוודתו בגדים נקיים. אך אבוי, לא הביא בחשבון שהכרכרה היתה של הכנופיה! בפינת הרחוב עלו עליה שנים, תפסו במזוודה ואילצוהו לרדת בלעדיה! המרכבה המשיכה בלעדיו, והוא התעשת מיד. עצר מרכבה אחרת ונסע למלון. עלה לחדרו, שם בחדר כבר המתין לו מנהל חשבונותיו שנסע עמו בקרון הבהמות ויצא כשהם רדפו אחרי רוטשילד.... וכעת כבר הגיע למלון עם מזוודת בגדים בידו האחת, ומזוודת המזומנים בשניה...

ומה למדת מזה? שעולמנו מלא ב'שודדים', פיתויים ומדוחים. ואנו עוברים את העולם הזה, 'נוסע האדם אל בית עולמו', והפיתויים קורצים והנוכלים אורבים. בן תורה מבקש להשקיע עצמו בעולמה של תורה, לצבור ולאגור עוד ועוד נכסים רוחניים, אוצרות פז היקרים מאלפי זהב וכסף. אבל מה יעשה ולא ילכד בכף, ולא יאבד הכל בהתמכרות להנאות כלות ונפסדות - הוא נוסע במחלקה האחרונה והמרוחקת, המובדלת ומופרשת, בין האביונים והקבצנים, בקרון הבהמות. וכך יגיע עם אוצרותיו בשלום, ויעשה את עסקת חייו, ויממש את עשרו!

(‘הגדת’, הובא בגיליון אגדאנק פרשת ויחי)

חופן שטרות, שיתף כנופית שוד בוניה. אף מסר את תוכן מברק התשובה: "הוא מגיע לורשא ברכבת של יום רביעי".

עשרה אנשים קנו כרטיסים למחלקה הראשונה ברכבת, לקרון הפאר. שמונה יעוררו מהומה, ושניים ישדדו את העשיר וירדו בתחנה הראשונה, שם תמתין להם כרכרת מילוט. ליתר בטחון, עלו שלושה למחלקה השנייה, המחלקה העממית, בה לא היו המושבים מרופדים בקטיפה, מרווחים ונוחים, ועוד שלושה למחלקה השלישית, בה נסעו העניים והצטופפו עם צרורותיהם בספסלים נוקשים. כולם סקרו את הנוסעים, והתאכזבו. רוטשילד לא היה ביניהם. שינה תכניתו, או התל בהם...

הרכבת הגיעה לתחנתה הראשונה, והם השקיפו בעד החלונות וסקרו את הרציף: אולי הגיע לכאן בכרכרה, וכאן יעלה לרכבת. אך לא. נוסעים ירדו ונוסעים עלו, והוא לא נמנה עליהם. הרכבת חצתה את צ'כיה והגיעה לקראקוב. חברי הכנופיה ירדו מאוכזבים וישבו על עקבותיהם.

הרכבת המשיכה לוורשה. העשירים ירדו מהמחלקה הראשונה, הסוחרים מהשנייה, העניים מהשלישית. הקרונות האחוריים הסיעו בהמות: סוסים, פרות וחזירים. כמה דלפונים קמו וניערו את הקש שדבק בהם. אבל הריח, איזו צחנה!... אחד מהם ירד מקרון הבהמות ומזוודתו בידו, כשהוא מעוה את

השן"ת היומי

## האם מותר להשתמש בתרופה בשם 'טסקטן', המכילה ג'לטין המופק מעור 'דבר אחר'?



משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

מעצמות בתהליך של זיקוק, מה שאין כן בג'לטין מהסוג הנ"ל המופק מעור החזיר, שדינו כבשרו ולוקים על אכילתו. לכן הורה מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א שצריך לקחת תרופה אחרת, ושונה דינה תרופה הנאכלת כדרכה בכדורים או בקפסולות. ובאופן שיש חולי ואין אפשרות לתרופה אחרת יש לעשות שאלת חכם.

**שאלה:** ישנה תרופה לחולי מעיים הנקראת "טסקטן", המגיעה באבקה בתוך שקיקים, ואופן השימוש בה הוא על ידי עירוב האבקה ביוגורט או בחלב. ברכיבי התרופה מופיע שהיא מכילה ג'לטין המופק מ'דבר אחר' - האם יש היתר לתת תרופה זו לקטן במקום חולי?  
**תשובה:** ידוע הנדון בג'לטין המופק מבע"ח טמאים ומנבלות, שדנו הפוסקים האם יש לו היתר. אך זהו רק בג'לטין שהיו מפיקים

077-2222-666 או \*4992



קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת



# להתקשר לתורה מסביב לשעון



## מאת הרבנים הגאונים שליט"א



הרב **מאיר שפרנק** שליט"א  
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2



הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א  
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1



הרב **אפרים סגל** שליט"א  
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4



הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א  
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

חדש



הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א  
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6



הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א  
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

חדש



הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד  
עדכונים על סיום השי"ס • עברית/אידיש

שלוחה 6



הרב **יוסף מגנוז** שליט"א  
הדף היומי בבלי • צרפתית

שלוחה 2/5

חדש



**שידורים חוזרים**  
ממעמדי סיום השי"ס  
ומאירועי דרשו

שלוחה 5

חדש



הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד  
הפוחת בכל יום - באידיש

שלוחה 3/2

חדש



הר"ר **אברהם פוקס** הי"ד  
הפוחת בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3/1



הר"ר **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ד  
לקראת שבת מלכתא  
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: \*4992 או 077-2222-666

## האם ניתן להכשיר 'מיקסר' לפסח?



יש להכשירם ב'ליבון קל'.

ולגבי מערבל בצק ('מיקסר') - יש אומרים שאין להכשירו בהגעלה, מחמת הקמח שחודר לתוכו, ולא ניתן להוציאו - כמצוי במערבל שחלקו העליון מתרומם ונפרד מחלקו התחתון - אך הוא עלול לצאת החוצה בפסח וליפול לתוך המאכלים שמכינים במערבל.

[שו"ע תנא, יז, משנ"ב צד רצז, וביה"ל ד"ה והמנהג, וד"ה בפסח; וראה שם ד"ה צריכים; ביאורים ומוספים דרשו, 79]

משטחי לישה וקערות בצק של חמץ העשויים מעץ - לדעת השולחן ערוך ניתן להכשירם לפסח בהגעלה, ולדעת הרמ"א אין להשתמש בהם בפסח אף לאחר הגעלה, משום שקשה מאוד לנקותם כראוי. ואם הם מורכבים ממספר חתיכות - אף אם קולפה שכבתם החיצונית, אין להשתמש בהם, אך אם הם עשויים מקשה אחת, ניתן להשתמש בהם לאחר קילוף והגעלה. ואם הם עשויים מתכת - ניתן להכשירם בהגעלה, אך לכתחילה

## על אילו כלים אסור להניח מאכלים בפסח אפילו כשהם מכוסים?



למצות, משום שכוח ה'חימוץ' הבלוע בכלי הבצק והלישה, עלול לחדור דרך הכיסוי ולהחמיץ את הבצק.

ויש אומרים שאף ההיתר להניח מאכל צונן על גביהם, אינו אלא באקראי ולא בקביעות. ויש אומרים שלכתחילה אין להניח על גביהם מאכלים בפסח אף באקראי, למרות שהם מכוסים.

[משנ"ב תנא, צו, ושעה"צ קיד; ביאורים ומוספים דרשו, 82]

בהמשך לאמור: כלי בצק ולישה של חמץ, גם באופן שאסור להשתמש בהם בפסח, ניתן לכסותם במפה, בסדין, וכדומה, ולהניח על גביהם מאכלים צוננים. ואם הגעילים - ניתן להניח על גביהם אף מאכלים חמים. (ויש אומרים שהיתר זה של הנחת מאכלים חמים, הוא רק בכלים העשויים מקשה אחת, ולא בכלים המורכבים ממספר חתיכות).

אולם, אף כשעשויים מקשה אחת, אסור ללוש על גביהם בצק

## האם ניתן להכשיר כלי אחסון של קמח לפסח?



במים, מחשש לחמץ שחדר בין חלקיה ואינו יוצא על ידי השרייה במים.

ובדומה לכך, כלי המשמש במשך השנה לאחסון קמח - אסור להשתמש בו בפסח אף לאחר הגעלה, אלא אם כן מילאוהו במים כנ"ל, וניקוהו היטב לפני ההגעלה. ובכלי זה, יתכן שניתן להקל אף בכלי המורכב ממספר חלקים.

[משנ"ב תנא, צד, ושעה"צ קיג]

בזמנים עברו, היה משקה העשוי ממי סובין, שהם חמץ, שאוחסן בחביות. וכתבו הפוסקים, שאסור להשתמש בחבית בפסח אף לאחר הגעלה, מחשש שנותר חמץ באיזה מקום בכלי. ואם רוקנו את החבית, ומילאוה מים, והניחוה כך למשך זמן מה, יש להניח שהמים הדיחו היטב את כל פינות החבית והסדקים שבה, ואזי ניתן להכשירה בהגעלה, לאחר שינקוה היטב. אולם, בחבית המורכבת ממספר חלקים, אין להקל אף לאחר מילוי

\* אָדִי תבשיל לח דינם כדין התבשיל עצמו. אולם, לגבי מאכל יבש וחם, כגון לחם בשעת אפייתו - נחלקו הפוסקים אם דין האדים כדין המאכל.  
\* סכין בשרית שחתכו בה מאכל חריף, ואחר כך ריסקוהו במדוכה - טעם הבשר שבלע הדבר החריף מהסכין, נבלע במדוכה, וכשדכים בה לאחר מכן תבלין אחר, התבלין בולע אף הוא מטעם הבשר.  
\* מדוכה שדכו בה מאכל או תבלין חריף יחד עם פירורי לחם - לדעת השולחן ערוך ניתן להכשירה בהגעלה. ולדעת הרמ"א, מדוכה שניתן להכשירה ב'ליבון', יש להכשירה ב'ליבון קל'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

## העוסק במצוה וכוונתו גם להנאתו האישית - האם חלה עליו ההבטחה "שלוחי מצוה אינם ניזוקים"?



כעוסק במצוה, ואף הוא מובטח שאינו ניזוק; וכפי שאמרו חכמים, שהנותן כסף לצדקה על מנת שיִרפא ממחלתו, הרי זה 'צדיק גמור', דהיינו שנחשב כמקיים מצות צדקה, למרות שהתכוון גם להנאתו האישית. ועם זאת, פעמים שיש לחשוש כי גם בתום העיסוק לשם מצוה ימשיך לשהות במקום הסכנה שלא לצורך מצוה, ובאותה שעה אינו מובטח עוד שלא יינזק.

[שו"ע תלג, ז-ח, ומשנ"ב לא רלו; בהרחבה ע"פ המקור]

חכמינו ז"ל אמרו: "שלוחי מצוה אינם ניזוקים", דהיינו, שהעוסק במצוה, לא יתכן שמחמת עיסוקו במצוה, או אף מחמת הליכתו לצורך עשיית המצוה, או חזרתו מעשייתה, ייגרם לו נזק, וכל שכן מוות, חלילה. ואין הדברים אמורים אלא באופן שהנזק והסכנה אינם שכיחים, אבל באופן שהנזק והסכנה שכיחים, יש לחשוש מפניהם גם כשעוסק במצוה. והעוסק במצוה וכוונתו גם שלא לשם מצוה - הריהו נחשב

הלוח היומי

י"ז בטבת | רבי פנחס ב"ר ישעיה אפשטיין  
זצ"ל, ראב"ד ירושלים, בעל מנחה חריבה,  
אוריין תליתאי, מנחת ירושלים ותעלומת עין



**יארצייט:**

תקס"ה: רבי יעקב ב"ר זאב קראנץ זצ"ל, המגיד מדובנא.  
תקפ"ב: רבי אפרים פישל ב"ר יוסף יהודה אריה לייב זצ"ל, האדמו"ר מסטריקוב.  
תר"ו: רבי אריה לייבוש ב"ר חיים ליפשיץ זצ"ל, האדמו"ר מוויזניצא ובעל אריה דבי עילאי.  
תר"פ: רבי אברהם ב"ר משה הלל זצ"ל, חכם באשי וראב"ד בבגדאד.  
תש"ל: רבי פנחס ב"ר ישעיה אפשטיין זצ"ל, ראב"ד ירושלים, בעל מנחה חריבה, אוריין תליתאי, מנחת ירושלים ותעלומת עין.  
תשל"ה: רבי סלמאן ב"ר מאיר ציון מוצפי זצ"ל, ר"י בני ציון, בעל שפתי צדיקים, אורח צדיקים ועוד.  
תשנ"א: רבי אהרן משה ב"ר שמואל שמעלקא לייפר זצ"ל, האדמו"ר מחוסט-בודפשט ובעל תולדות אהרון משה.

## סיפור לשון הרע לתועלת - הוא היתר או חובה?



### הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

רק שאין חיוב לספר, אך במקום שאין ידוע לו הדבר בוודאות אלא רק שמע כן מאחרים, לא נאמר 'לא תעמוד'. ומ"מ כתב שם שיותר לספר את הדבר [אלא שיאמר לו שאינו בטוח בצדקת הדברים]. וראה עוד בביאורים ומוספים בענין זה, ומה הדין כאשר יש ספק אם תצא תועלת מסיפורו.

עוד מביאים בביאורים ומוספים כי במקום שיפסיד את פרנסתו אם יספר לשון הרע לתועלת הצלת חברו, מבואר בבבא מציעא (לב, א) שאבידתו קודמת לאבידת חברו, וא"כ אינו צריך לגלות הדבר. וכן להימנע מלספר לתועלת מחשש שאם יודע שגילה יביא הדבר למחלוקת במשפחתו, דעת הגר"ח קניבסקי שיתנהג ב'שב ואל תעשה' ולא יגלה.

ההלכות הנלמדות היום ב'חפץ חיים' (כלל ט') מהלכות רכילות סעיפים א-ב) עוסקות באופני ההיתר לספר רכילות לתועלת, ובחמשת התנאים הנדרשים להיתר זה.

כפי שעולה מדברי ה'חפץ חיים', במקרה של תועלת אין זה רק 'היתר' - אלא חובה לספר, משום 'לא תעמוד על דם רעך'. לכן אין לאדם לפטור עצמו במקרים אלו מחובתו להציל את השני מנזק, בטענה שאינו רוצה להיכנס לחשש איסור, אלא עליו לעיין היטב באופני ההיתר ולבדוק האם עליו לספר וכיצד לעשות זאת באופן הראוי.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מציינים, כי מלשון ה'חפץ חיים' בסעיף זה משמע שאם אין ודאות, אלא רק ספק שיסובב דבר רע, אין צריך לספר. ויש שכתב (חלקת בנימין) דהיינו



### יארצייט הגאון רבי יעקב ב"ר זאב קראניץ - המגיד מדובנה

כתב המגיד מדובנה: משל לצייר שביקש מעוזרו להעתיק ציור של ארמון בזעיר אנפין, והוא העתיק הכל מלבד נקודה קטנה. כשהצייר ראה כן כעס עליו מאוד, והעוזר ענהו: "הלא זו רק נקודה קטנה?" אמר לו הצייר: "בציור זוהי נקודה, אך בארמון עצמו היא שקולה כקומה שלמה".

והנמשל הוא שהאדם הוא עולם קטן, ובתוכו מצויירים כל העולמות, ועל ידי דיבור קל הוא פוגם בעולמות העליונים. (כתבי המגיד מדובנה ח"ב - קהלת ה, א)

נשתדל לחפש להרבות במצוות ובמעשים טובים שהרי כל מעשה קטן בונה עולמות שלמים